

نشر تاریخ ایران: ۲۹

مجموعه متون و اسناد تاریخی: ۲۹

لوبی رابینو

دیپلماتها و کنسولهای ایران و انگلیس

و نخست وزیران و وزرای امور خارجه ایران و انگلیس
و سفر او فرستادگان ایران در سایر کشورهای جهان
از آغاز تا سال ۱۹۴۵ میلادی

ترجمه و تأثیف:
غلامحسین میرزا صالح

بهاء ۲۵۰ ریال

www.KetabFarsi.com

نشر تاریخ ایران: ۴۹
مجموعه متن و اسناد تاریخی: ۲۶

لویی رابینو

دیپلماتها و کنسولهای ایران و انگلیس

و

نخست وزیر ایران و وزرای امور خارجه ایران و انگلیس

و

سفر او و فرستادگان ایران در سایر کشورهای جهان

از آغاز تا سال ۱۹۴۵ میلادی

غلامحسین میرزا صالح

نشر تاریخ ایران

نشر تاریخ ایران (شرکت سهامی خاص)؛ تهران – فلسطین شمالی – شماره ۱۴۶ – طبقه‌سوم
تلفن ۰۲۶۵۹۸۴۴.

لوبی راینو دیپلماتها و نمایندگان کنسولهای ایران و انگلیس

ترجمه غلامحسین میرزا صالح
چاپ اول؛ زمستان سال ۱۳۶۳ هجری شمسی.

تیراز؛ ۳۰۰۰ (سه‌هزار) نسخه.

حروفه‌بینی و چاپ؛ نقش جهان

لیتوگرافی؛ پیجاست

صحافی؛ میخک.

حق چاپ محفوظ و در اختیار «نشر تاریخ ایران» است.

فهرست مطالب

۵	لوئی رائینو
	فصل اول
۷	تاریخچه‌ی مختصر اعزام هیئت‌های سیاسی انگلیس به ایران
	بخش اول
۱۹	دیبلماتها و نمایندگان کنولی انگلیس در ایران
	بخش دوم
۱۳۳	سالشمار و محل ماموریت سفر، فرستادگان و کنولهای انگلیس در ایران
	فصل دوم
۱۵۱	تاریخچه‌ی مختصر اعزام هیئت‌های سیاسی ایران به انگلیس
	بخش اول
۱۵۷	دیبلماتها و نمایندگان کنولی ایران در انگلیس و سرمینهای تحت سلطه آن
	بخش دوم
	سالشمار و محل ماموریت سفر، فرستادگان و کنولهای ایران در انگلیس
۱۸۲	و سرمینهای تحت سلطه آن
۱۹۱	فصل سوم
	بخش اول
۱۹۳	نخست وزیران انگلیس از آغاز تا سال ۱۹۴۵ میلادی
	بخش دوم
۲۰۱	وزیران امور خارجه انگلیس از آغاز تا سال ۱۹۴۵ میلادی
	بخش سوم
۲۰۹	صدراعظم‌ها و نخستوزیران ایران از آغاز تا سال ۱۹۴۵ میلادی
	بخش چهارم
۲۱۷	وزیران امور خارجه ایران از آغاز تا سال ۱۹۴۵ میلادی
	بخش پنجم
۲۲۱	سفر و فرستادگان ایران در سایر کشورهای جهان از آغاز تا سال ۱۹۴۵ میلادی
۲۳۵	تصاویر راهنمای نامهای غیر ایرانی

www.KetabFarsi.com

لوئی رابینو

هاسینت لوئی رابینو دیبورگوماله^۱ (۱۸۷۷ - ۱۹۵۰) مدتی پس از اتمام تحصیلات خود در دانشگاه پاریس به ایران آمد.^۲ پدرش ژوزف رابینو بورگوماله از اتباع یهودی تبار مقیم فرانسه، که زمانی از کارگزاران بانک کردی لیون^۳ فرانسه در قاهره بود، پس از قبول تابعیت دولت انگلیس به مدیر کلی بانک شاهی در تهران منصوب گردید و لوئی رابینوی جوان نیز به‌اهتمام پدر به خدمت در شعبه‌ی بانک شاهی در کرمانشاه گمارده شد.

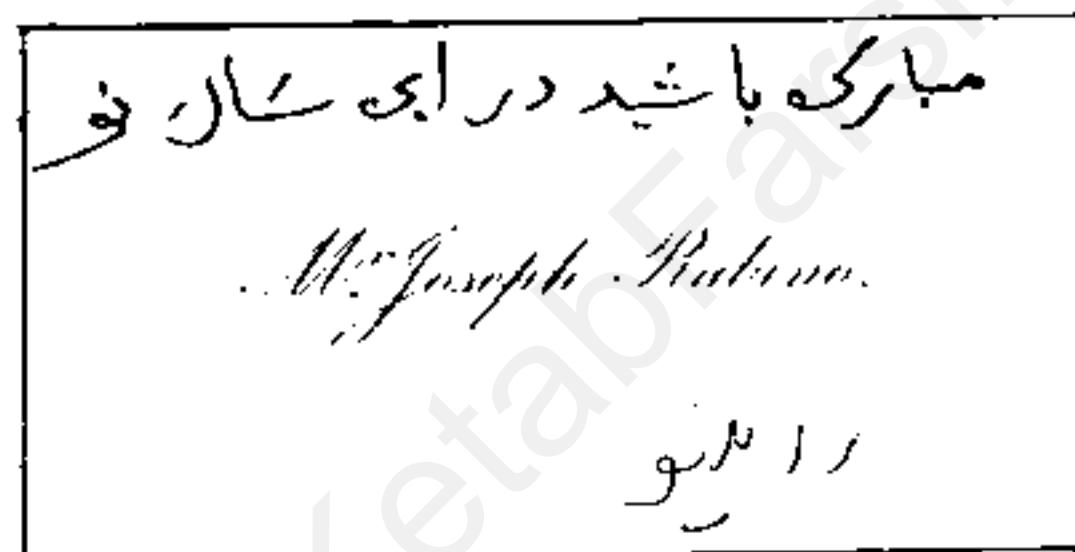
لوئی رابینو پس از مدتی کار در بانک، در فوریه ۱۹۰۳ به استخدام کنسولگری انگلیس در کرمانشاه درآمد و تا اوایل ۱۹۰۵ به عنوان نماینده کنسول و سپس کفیل کنسولگری به خدمت پرداخت. وی در اکتبر ۱۹۰۶ به استعفای کفیل نیابت کنسولگری رشت و از مه ۱۹۰۷ تا ژوئیه ۱۹۱۲ به عنوان نایب کنسولگری، در رشت بود و اندکی بعد به راکش منتقل شد و «ظاهرآ» تا سال ۱۹۲۲ کنسول انگلیس در مرکش بود و بعد در کنسولگری انگلیس در ازمیر مشغول خدمت بود و کتاب معروف خود را به‌اسم هازندران و استرآباد در همان‌جا در اواخر سنه‌ی ۱۹۲۵ خاتمه داده است^۴.

1- Hyacinth Louis Rabino di Borgomale

۲- سید حسن تقی‌زاده که رابینو به‌وی بسیار ارادت داشت و این کتاب را هم به او تقدیم کرده است، احتمال می‌دهد که رابینو در تهران متولد شده باشد. نگاه کنید بدرجاد دوم مقالات تقی‌زاده صفحه‌ی ۶۱.

3- Credit Lyonnais

لوئی رایینو قبل از بازنشستگی در ۱۹۳۸ مدتی نیز در قاهره خدمت کرد و سپس به فرانسه رفت. وی جزو مدت کوتاهی در بحبوحه‌ی جنگ (سپتامبر ۱۹۴۲ تا سپتامبر ۱۹۴۳) که برای انجام چند مأموریت به خدمت سیاسی فرانسه خوانده شد، تا پایان عمر (۲۶ سپتامبر ۱۹۵۰) به کار تحقیق و نشر چند کتاب و تعداد زیادی مقاله درباره‌ی زبانات، تجارت و تاریخ سه‌منطقه‌ی هازندران، گیلان و استرآباد پرداخت. دیگر آثار بالارزش لوئی رایینو عبارتند از: دودمان علوی، سکه‌ها و نشانه‌ها و مهرهای شاهان ایران از ۱۵۰۰ تا ۱۹۴۱، فرهنگ جغرافیایی کرمانشاه و دیپلماتها و کنسولهای ایران و انگلیس.

نحوه خط نارسی ثرثروف رایینو پسر لوئی رایینو

فصل اول

قاریخچه مختصر اعزام هیئت‌های سیاسی انگلیس
به
ایران

تاریخچه مختصر اعزام هیئت‌های سیاسی انگلیس به ایران

سر آنتونی جنکینسون^۱ عضو کمپانی مسکوی^۲ نخستین فرستاده‌ی انگلیسی بود که به‌منظور گشایش باب بازرگانی بین دو کشور به‌ایران اعزام شد. وی حامل نامه‌ای به تاریخ بیست و پنجم آوریل ۱۵۶۱ از ملکه المیزابت به‌شاه طهماسب اول بود و در سی‌ام نوامبر ۱۵۶۲ در قزوین به‌حضور پذیرفته شد. ولی شاه که به‌تازگی به‌اختلافات خود با ترکان عثمانی پایان بخشیده بود و نمی‌خواست باعث ناراحتی بازرگانان ترک شود که تجارت با ایران و هم‌چنین داد و ستد با این کشور را از طریق لوانت^۳ در دست داشتند، با اوی برخورد بسیار بدی کرد و بر سرش داد زد که: «تو کافری، ما هیچ احتیاجی به‌دوستی با کفار نداریم» و به‌گفتگوی خوبیش با او خاتمه داد.

حضور دوسفیر رقیب یکدیگر از طرف شاه عباس در لندن باعث شد که چارلز اول هیاتی را روانه‌ی ایران نماید. سر رابرт شرلی که چندین سال به عنوان سفير شاه در اروپا بود در سال ۱۶۲۴ در مقام «فرستاده» به‌حضور چارلز اول پذیرفته شد و لی در آغاز فوریه ۱۶۲۶ نقدی علی‌بیک سفیر جدید ایران با یکی از کشتی‌های کمپانی

1- Sir Anthony Jenkinson

2- Muscovy Company

۳- Levant از کلمه‌ی فرانسوی Lever به معنی «طلوع». از اواخر جنگ‌های صلیبی و متعاقب آن که روابط بازرگانی و نیزیها و سوداگران ماجراجو با شرق به‌ویژه با شهرهای سور و صیدون گشتر ش یافت، سواحل آسیای صغیر و سوریه و گاهی یونان و مصر را سرزمینهای لوانت نامیدند. در قرون شانزدهم و هفدهم عنوان «ماورای لوانت» برای توصیف شرق دور به کار می‌رفت. پس از جنگ جهانی اول سوریه و لبنان، دو مستعمره فرانسه «دولتهای لوانت» نامیده می‌شدند.

هند شرقی به نام «استار»^۴ وارد انگلستان شد و اعلام کرد که شرلی شیاد است و اعتبارنامه‌ی او جعلی است. سفیران رقیب در معیت سردارمورکاتون^۵ سفیر چارلز اول به ایران بازگردانیده شدند. وی مأموریت داشت تا ضمن شکایت از نحوه‌ی برخورد ناشایست نقد علی‌ییگ باسر رابرتس‌شرلی در باره‌ی صحت اعتبارنامه‌ی شرلی و پیشنهادهای وی که به نام شاه ایران عنوان شده بود و همچنین در باره‌ی اینکه کدام یک از آن دومور دتأثیرد شاه ایران هستند، تحقیق نمایند. این هیأت در بیست و سوم مارس ۱۶۲۷ انگلستان را ترک گفت و به مخصوص ورود به سوالی^۶ نقد علی‌ییگ با خوردن تریاک خودکشی کرد. سردارمورکاتون در بیست و پنجم مه ۱۶۲۸ در اشرف^۷ به حضور شاه عباس اول رسید، ولی مأموریت او با شکست مواجه شد و دو ماه بعد، به هنگام بازگشت، در قزوین درگذشت. کمپانی هند شرقی، که از این به بعد «کمپانی» خوانده می‌شد از اوایل ۱۶۰۹ در ایران دفتر نمایندگی داشت. ای. کافک^۸ نماینده کمپانی که در مقام سفیر نامهای از جیمز اول تقدیم شاه عباس کرده بود در آوریل ۱۶۱۷ در اصفهان به حضور پذیرفته شد و یک قرارداد بازرگانی با شاه منعقد کرد. چنین به نظر می‌رسید که اختلاف بین کمپانی هند شرقی و مقامات حکومت مرکزی انگلیس بر سر حفظ روابط دیپلماتیک با ایران، که سرانجام با عقب‌نشینی کمپانی خاتمه یافت، قبلاً آغاز شده بود چرا که سردارمورکاتون دستور داشت در امور تجاری بازرگان بریتانیایی در ایران مداخله نکند. در اینجا باید از هری بارد - ویکوونت بلامونت^۹ یاد کرد که در سال ۱۶۵۷ از طرف چارلز استوارت، که خود بعداً به بروز^{۱۰} تبعید شد، سردار شاه عباس گردید. یکی از عواملی که باعث ترغیب شاه به اخراج نمایندگیهای کمپانی هند شرقی از ایران شد، حمایت کمپانی از انقلابیون مخالف پادشاه در انگلستان بود. بارد دوبار به حضور شاه عباس رسید یک بار در قزوین و بار دیگر در اصفهان، با این حال مأموریت او قریب موقیت نبود و ایران را به قصد هندوستان ترک گفت. بارد در سال ۱۶۲۵ در آگر^{۱۱} درگذشت.

رئیس نمایندگی کمپانی در اصفهان به مشابه نمایندگی «آکرودیتہ» پادشاه انگلیس بود. آقای پرسکوت^{۱۲} رئیس نمایندگی اصفهان در سال ۱۷۰۸ حامل نامهای از ملکه

4- Star

5- Sir Dodmore Cotton

عب Swally از بنادر آفریقای غربی

۷- بهشهر

8- Edward Connock

9- Henry Bard - Viscount Bellamont

۱۰- Bruges شهری در شمال غربی بلژیک

۱۱- Agra شهری در شمال هند

12- Mr. Prescot

«آن» برای شاه سلطان حسین بود. پس از سقوط شاه ایران کمپانی دفتر خود را در اصفهان تعطیل کرد. در سال ۱۷۶۲ کمپانی اقدام به تأسیس یک نمایندگی در بوشهر نمود و بنجامین جرویس^{۱۳} را به سمت نماینده‌ی مقیم، در بوشهر منصوب کرد و تامس دورن فور د^{۱۴} را بدشیر از فرستاد تا از کریم‌خان امتیازاتی برای فعالیتهای بازرگانی کمپانی هند شرقی در ایران کسب نماید. نمایندگی بوشهر در سال ۱۷۷۵ موقتاً به بصره انتقال یافت و هارفورد جوائز^{۱۵} نماینده‌کمپانی در بصره، به‌هنگام دیدار از دربار ایران با استقبال آخرین حکمرانان زند رو برو شد. هیچ‌یک از نمایندگان کمپانی دارای مقام دیپلماتیک نبودند. اگرچه بیشتر اطلاعات مربوط به‌این نمایندگان را می‌توان در اسناد چاپ شده دولت بریتانیا و بایگانیهای کمپانی هند شرقی یافت، با این حال تاریخچه‌ی نمایندگیهای کمپانی در ایران می‌باشد نگارش یابد.

بلوای تیپو صاحب [در میسور هند] و شاهزادمان در افغانستان و همچنین افزایش نفوذ فرانسه در شرق موجب نگرانی بریتانیا به‌ویژه در مورد هندوستان شد. یکی از راههای مبارزه با آنها برقراری روابط دوستانه با ایران بود. مهدی علی‌خان که در اصل ایرانی بود و سمت نمایندگی کمپانی هند شرقی در بوشهر را به‌عهده داشت، به‌دربار ایران فرستاده شد، تادوات ایران را وادار به‌مقابله با شاهزادمان نماید. مهدی علی‌خان در پائیز ۱۷۹۹ به حضور شاه رسید. مدتی بعد لرد ولزلی^{۱۶} فرماندار کل هندوستان، سروان‌جان‌مالکوم^{۱۷} را بدان ایران فرستاد تا ایرانیها را علیه افغانها که دائماً مرزهای شمال غربی هند را تهدید می‌کردند، تحریک نماید و از آنها بخواهد جلوی نفوذ فرانسه را بگیرند و بالاخره تجارت با بریتانیا را گسترش دهند. مالکوم در فوریه ۱۸۰۰ وارد بوشهر شد و روز شانزدهم نوامبر در تهران به حضور فتحعلی‌شاه رسید. وی در بیست و هشتم زانویه ۱۸۰۱ دو‌عهده‌نامه یکی بازرسانی و دیگری سیاسی با حاجی ابراهیم^{۱۸} صدراعظم به‌امضا رسانید. این عهده‌نامه‌ها مورد تأیید شاه قرار نگرفت و هرگز به مورد اجراء گذاشته نشد و مالکوم در ۱۸۰۲ به‌هندوستان بازگشت. آقای لووت^{۱۹} از بخش اداری بنگال برای عذرخواهی از قتل سفیر ایران^{۲۰} در بمبئی به‌ایران آمد، ولی از بوشهر فراتر نرفت و مأموریت خود را

13- Benjamin Jervis

14- Thomas Durn Ford

15- Harford Jones

16- Lord Wellesley

17- John Malcolm

۱۸- حاجی ابراهیم‌خان شیرازی - اعتمادالدوله

19- Mr. Henry Lovett

۲۰- حاجی خلیل‌خان کراوغلى

به آقای منستی^{۲۱} نماینده مقیم کمپانی در بوشهر واکذار کرد.
 می‌توان گفت که برقراری روابط دیپلماتیک منظم با ایران در سال ۱۸۵۷ پایه—
 گذاری شد و در تعیین فرستاده، چه از طرف وزارت خارجه‌ی انگلیس و چه از سوی
 کمپانی هند شرقی ضابطه‌ی گرینش افراد، داشتن تجربه و اطلاعات زیاد درباره‌ی شرق
 و چندین سال سابقه‌ی خدمت در ایران و آمادگی برای اقدامات فوری در موقع ضروری
 بود وهم‌چنین اینکه فرموده دنظر در مأموریتهای نسبتاً طولانی خدمت کرده باشد. از ۱۸۸۷
 به بعد به عنوان تأسیس خط تلگراف سراسری در ایران و پیشرفت ارتباطات پستی و سهولت
 رفت و آمد و هم‌چنین تمايل به تمرکز رهبری امور بروز مرزی در وايت‌هال^{۲۲} دیگر تاکید
 بر شرایط احراز یادشده چندان ضروری نبود و دیری نهاید که بیشتر فرستادگان، با تجربه‌ی
 کمتری از شرق، آن‌هم در زمینه‌های متفاوت به ایران اعزام می‌شدند، هر چند بعضی از
 آنان در روزگار جوانی یکی دوسالی در مقام دیپیر در سفارت تهران وقت گذرانیده بودند.
 در حالی که در طول هشتاد سال، از ۱۸۵۷ تا ۱۸۸۷ ۱۸۸۷ شمار فرستادگان به ایران، از جمله
 ویلاک^{۲۳} که مدت ده سال سمت کارداری داشت، پانزده نفر بوده است، تعداد فرستادگان در
 طول چهل سال بعد از آن، هیجده نفر می‌باشد. در میان گروه اول افرادی چون جوائز^{۲۴}،
 موریه^{۲۵}، مالکوم، اوزلی^{۲۶}، مکدونالد کینیر^{۲۷}، شیل^{۲۸}، رالینس^{۲۹} و دیگران به نحو
 گسترده‌ای در افزایش دانش ما درباره‌ی تاریخ، مردم، زبان و ادبیات ایران مؤثر
 بودند، حال آنکه از بین گروه دوم تنها دو نفر توانستند چیزی به فهرست اطلاعات
 ما درباره‌ی ایران بیفزایند. البته باید گفت که تعديل رویه‌ی اتخاذ شده از سال ۱۸۸۷
 به بعد و مراقبت کارکنان «دیپیرخانه‌ی شرقی» سفارت تهران و هم‌چنین شبکه‌ای از
 پستهای کنسولی سراسری در ایران با افرادی از سیاستگزاران هند یا از بخش خدمات
 کنسولی لوانت که برای خدمت در شرق کارآمد بودند، در مجموع باعث گردید که
 اطلاعات زیادی در باره‌ی ایران بدست آید.

سرهار فورد جوائز (او بعدها نام برجز^{۳۰} را نیز بر نام فامیل خود افزوی) کسی

21- Mr. Samuel Manesty

— ۲۲ Whitehall نام خیابانی در محله وست‌مینیستر لندن که مهمترین ادارات قوه مجریه
 حکومت انگلستان در آن واقع است.

23- Henry Willock

24- Sir Harford Jones

25- James Morier

26- Sir Gore Ouseley

27- Sir John Macdonald Kinneir

28- Sir Justin Sheil

29- Sir Henry Rawlinson

30- Bryges

که قبل از ایران فعالیت داشت و به هنگام خدمت در کمپانی هند شرقی در زبانهای شرقی تبحر یافته بود، در پنجم ژوئن ۱۸۵۷ از طرف پادشاه انگلیس به سمت فرستاده‌ی ویژه و وزیر مختار در دربار شاه ایران منصوب شد تا فرانسویان را از ایران بیرون براند و درباره‌ی عقد یک عهدنامه مذاکره کند. او در فوریه ۱۸۵۹ وارد تهران شد و در ماه مارس با حکام ایران عهدنامه‌ای به‌امضا رسانید که به‌موجب آن شاه از یک کمک دولت هزار تومنی برخوردار می‌شد و سپاهیان وی که برای دفاع از کشور به‌آن نیاز داشت تجهیز می‌شدند.

کمپانی هند شرقی که در هیچ‌شایطی حاضر نبود اجازه دهد این مذاکرات منجر به‌ازبست‌دادن نفوذش در ایران بشود، سرجان مالکوم را به عنوان فرستاده به‌بوشهر گسیل داشت. وی ازدهم مه تا یازدهم ژوئن ۱۸۵۸ در این شهر ماند و چون نتوانست جلوه‌نفوذ فرانسویان را بگیرد و شاه نیز او را به فرمانفرمای فارس حواله داد از همانجا ایران را ترک کرد. مالکوم یک بار دیگر به‌ایران فرستاده شد و در سیزدهم فوریه ۱۸۶۰ وارد بوشهر گردید و دو ماه بعد به‌طرف تهران حرکت کرد. در اینجاست که ما شاهد نمایش بی‌سابقه‌ی جدال دو فرستاده‌ی رقیب برای کسب برتری در دربار یک فرمانروای شرقی هستیم. آن دو بالاخره بایکدیگر به‌توافق رسیدند و لی حکومت بریتانیا که قصد داشت روابط دیپلماتیک با ایران را درست خود بگیرد سرگور اوزلی را به سمت سفیر تعیین و به‌حضور شاه فرستاد. مالکوم ناگریز در ژوئیه ۱۸۶۰ پس از دریافت نشان شیر و خورشید از شاه که اختصاصاً به‌خاطر وی ابداع شده بود، تهران را ترک کرد.

سرگور اوزلی در ژوئیه ۱۸۶۰ انگلستان را ترک کفت و در ماه آوریل سال بعد وارد شیراز گردید. وی در ماه نوامبر در تهران به‌حضور شاه پذیرفته شد. اوزلی در چهاردهم مارس ۱۸۶۲ با مقامات ایرانی عهدنامه‌ای امضا کرد و موفق به‌دریافت نشان شیر و خورشید الماس نشان شد. با میانجیگری او، در سیزدهم اکتبر ۱۸۶۳، عهدنامه‌ی گلستان که به‌جنگ ایران و روس خاتمه می‌داد به‌امضاء رسید. سینی طلا با طرحهای گلکاری و یک طفرای مذهب به‌عیناً که از طرف فتحعلی‌شاه به‌وی اهدای گردید در نمایشگاه ۱۹۳۱ ایران در لندن به‌عرض دید عموم گذاشته شد. سرگور اوزلی در بیست و دوم آوریل ۱۸۶۴ از شاه اجازه مرخص گرفت، ولی عهدنامه وی مورد تائید فتحعلی‌شاه قرار نگرفت و موریه، نویسنده‌ی کتاب حاجی‌بابا و هنری الیس^{۴۱} که به سمت وزیر مختار وقت، در غیاب موریه تعیین شده بود پس از انجام مذاکره «عهدنامه‌ی تهران» را در ششم اکتبر ۱۸۶۴ به‌امضا رسانیدند.

در سال ۱۸۶۴ تصمیم گرفته شد که کلنل هنری ویلاک، کاردار منصوب از طرف وزارت امور خارجه، که از سال ۱۸۶۵ مدافعانه منافع بریتانیا در تهران بود، جای خود را به‌سرجان مکدونالد کینیر، فرستاده‌ی کمپانی هند شرقی، که در بیست و نهم ژوئیه

۱۸۲۶ به‌این مقام منصوب شده بود، بسیار د. مکدونالد از ادعای ایران در مورد پرداخت کمک مالی انگلیس به‌این کشور در طول جنگ پاروسیه، به‌این دلیل که ایرانیان آغاز گر جنگ بودند، حمایت نکرد، با این حال روسها به‌هنگام میانجیگری خصوصی مکدونالد از پذیرش وی به‌عنوان یک مقام رسمی امتناع ورزیدند. عهدنامه‌ی ترکمانچای در بیست و نهم نوامبر ۱۸۲۸ به‌امضا رسید و مکدونالد در سال بعد موفق به‌دریافت نشان درجه‌یک شیر و خورشید شد. کینیر در یازدهم ژوئن ۱۸۳۵ در تبریز درگذشت. شاه و مردم به خاطر مرگ وی سمعاء اعلام سوگواری کردند. سرجان کمبل^{۳۲} جانشین کینیر شد.

کمبل در تثبیت موقعیت محمدشاه و استقرار وی بر تخت سلطنت، پس از مرگ فتحعلی شاه کمک شایانی کرد و در نوامبر ۱۸۳۵ پس از ورود هنری الیس که قبلا از او یاد کردیم تهران را ترک کرد. هنری الیس که در سیام ژوئن ۱۸۳۵ به‌سمت سفیر فوق العاده منصوب شد در این مأموریت ویژه وظیفه داشت تا جلوس شاه را تبریک بگوید. در همین زمان مسئولیت هیأت سیاسی از کمپانی به‌وزارت امور خارجی انگلیس محول شد، سرجان مک‌نیل^{۳۳} که قبلا به‌سمت دبیر سرهنری الیس منصوب شده بود ولی در زمان انجام مأموریت از همراهی با اوی خویداری کرده بود، در نهم فوریه ۱۸۳۶ به‌سمت فرستاده‌ی ویژه وزیر مختار منصوب و در بیست و پنجم مه وارد ایران شد. در سال ۱۸۳۸ محمدشاه اقدام به‌تصرف هرات کرد و در نتیجه مک‌نیل سراپرده‌ی سلطنتی را ترک کرد.^{۳۴} وقتی که محمدشاه مجبور به‌ترک مخاصمه و انصراف از اشغال هرات گردید، مشکلاتی چون استرداد نواحی اشغال شده و جبران صدمات واردہ به‌چاپارسفارت انگلیس^{۳۵} مطرح شد. مک‌نیل برای شاه اتمام حجتی فرستاد و روابط دیپلماتیک از ژوئیه ۱۸۳۸ به‌حال تعلیق نداشت. او به‌مریبان انگلیسی که در ارتش ایران بودند دستور داد تا به‌بغداد بروند و خود با اعضای سفارت عازم ارزروم شد. هیئت جدید که باز به‌ریاست مک‌نیل به‌ایران آمد در سال ۱۸۴۱ به‌گرمی پذیرفته شد و یک قرارداد بازرگانی در یازدهم همین سال به‌امضا رسید. مک‌نیل در تهران از یاری سرجوستین شیل که خود در هفدهم سپتامبر ۱۸۴۴ به‌سمت فرستاده منصوب و تازه‌مان بازنشستگی در سال ۱۸۵۳ در تهران بود،

32- Sir John Campbell

33- Sir John McNeill

۳۴- مک‌نیل در اعتراض به تصمیم محمدشاه در هفتم ژوئن ۱۸۳۸ چادر خود و سایر مأموران انگلیسی را که در ترددیکی سراپرده سلطنتی بود جمع کرد و از اردوی محمدشاه خارج گردید و عازم مشهد شد.

۳۵- محمدعلی بیک، غلام سفارت انگلیس که مک‌نیل او را جهت رساندن اطلاعات محرمانه در مورد سپاهیان ایران و تشویق امیر دوست‌محمدخان به‌مقاومت به‌هرات فرستاده بود در مراجعت در حوالی مشهد دستگیر و پس از جستجوی بدنه و کتف نامه پاتینجر به‌مک‌نیل که وی در کشف خود پنهان گرده بود، مورد ضرب و شتم مأموران ایرانی قرار گرفت و مدتی در بند بود.

برخوردار می‌گردید.

روابط دیپلماتیک دوکشور مجدداً از چهارم تا بیست و ششم نوامبر ۱۸۵۳ به حالت تعليق درآمد. در سوم سپتامبر ۱۸۵۴ جناب چارلز موری^{۳۶} از طرف وزارت امور خارجه بریتانیا به‌سمت فرستاده‌ی فوق العاده و وزیر مختار منصوب شد.

روابط دیپلماتیک دوکشور در پنجم سامبر ۱۸۵۵ قطع شد و در اول نوامبر ۱۸۵۶ دولت انگلیس به‌ایران اعلام جنگ داد. هیئت دیپلماتیک به‌بغداد رفت و واحده‌ای نظامی انگلیس به‌محمره^{۳۷} یورش برداشت و سپس به‌سوی اهواز حرکت کردند. عهدنامه‌ی صلح در چهارم مارس ۱۸۵۷ در پاریس به‌امضا رسید و در چهاردهم ماه بعد در بغداد مورد تأیید مقامات بریتانیائی قرار گرفت.

بعد از آن که در سال ۱۸۵۹ حکومت کمپانی هند شرقی به‌پادشاهی بریتانیا ضمیمه شد، سفارت انگلیس در تهران نیز زیر نظر وزارت امور هندوستان قرار گرفت. در شانزدهم آوریل ۱۸۵۹ سرهنری رالینسن، کاشف رمز خواندن خط میخی که سالها در هیئت نظامی بریتانیا خدمت کرده بود، به‌سمت وزیر مختار تعیین شد. وی پس از واگذاری نهائی امور سفارت تهران به‌وزارت خارجه انگلیس، در بیستم فوریه ۱۸۶۰ مستعفی گردید. جانشین وی چارلز آلیسون^{۳۸} (هفتم آوریل ۱۸۶۰) در بیست و نهم آوریل ۱۸۷۲ در تهران درگذشت. وزیر مختار بعدی ویلیام تیلور تامسن^{۳۹}، (اول ژوئیه ۱۸۷۲ در اول آوریل ۱۸۷۹ بازنشسته شد و برادر وی رونالد فرگوسن تامسن^{۴۰} نیز که در چهاردهم ژوئن ۱۸۷۹ جانشین او شد بازنشسته گردید. کرزن^{۴۱} در کتاب خود بنام «ایران و مسئله‌ی ایران» می‌نویسد «... در دوران مأموریت سرتیلور و سر رونالد تامسن، دو برادری که مدتها مقیم ایران بودند و تا اندازه‌ای تحت تأثیر محیط خویش قرار گرفته و به‌واسطه‌ی تغییر آب و هوا و اوضاع طبیعی فاقد ابتکار شده بودند، نفوذ بریتانیا در دربار شاه به‌سطح بسیار نازلی سقوط کرد، در عوض روسیه در همین مدت پیشرفت نمود. با این حال نخست در زمان کاردار سر. ا. نیکولسون^{۴۲} از ۱۸۸۵ تا ۱۸۸۸ و پیش از او در زمان جانشین شایسته ولایتش سرهنری دروموندولف^{۴۳} و همچنین سرفراونک لاسسلس^{۴۴} در ظرف شش سال فعالیت و قدرت بریتانیا در ایران شاهد

36- Honourable Charles Murray

۳۷- خر شهر

38- Charles Alison

39- William Taylour Thomson

40- Ronald Ferguson Thomson

41- Lord George Curzon

42- Sir Arthur Nicolson

43- Sir Henry Drummond Wolff

44- Sir Frank Lascelles

چنان تجدید حیاتی شد که در دوران پس از مرگ فتحعلی‌شاه هرگز نمایندگان مابهمنین موقعیتی از اقتدار و عظمت فرسیده بودند.»

وزرای مختار بریتانیا از سال ۱۸۸۷ تا ۱۹۴۴ عبارت بودند از:

سرهنری دروموندولف (سوم دسامبر ۱۸۸۷)، سرفرانک لاسل (بیست و چهارم ژوئیه ۱۸۹۱)، سرمور تیمر دوراند^{۴۵} (اول مه ۱۸۹۴). دوراند که در هندوستان بسیار موفق بود و به پیشنهاد لرد روزیری^{۴۶} به است وزیر مختار تهران منصوب شد، آن‌طور که سرسیسیل اسپرینگ رایس^{۴۷}، زیردست او، برای ما نقل می‌کند نسبت به مجاپلوسیها و تعارفهایی که وزرای ایرانی می‌کردند، عکس العمل خشنی از خود نشان می‌داد.

سرآرتور هاردینگ^{۴۸} (بیست و یکم اکتبر ۱۹۰۰) که در پنجم فوریه ۱۹۰۳ موفق به‌امضای یک موافقت‌نامه‌ی بازرگانی با ایران شد. ویکونت داون^{۴۹} در چهارم دسامبر ۱۹۰۲ با مأموریتی ویژه به ایران اعزام شد تا حمایل «بنجوراب» را تقدیم مظفرالدین شاه کند. از سرسیسیل اسپرینگ رایس (اول ژوئیه ۱۹۰۶) جانشین سرآرتور هاردینگ می‌باشد به عنوان وزیر مختاری یاد شود که در زمان اقامت وی در تهران ناسیونالیستهای ایرانی به سفارت بریتانیا پناه‌نده شدند.

سر جورج بارکلی^{۵۰} (اول سپتامبر ۱۹۰۸) و پس از وی والتر تانلی^{۵۱} (بیست و چهارم مارس ۱۹۱۲) که چون عمال آلمانی نامه‌ی محترمانه‌ی اورا به‌سرگرد او کانر^{۵۲} کنسول شیراز ربوه و منتشر کرده بودند اجباراً به‌مرخصی فرستاده شد، و در پازدهم مارس ۱۹۱۵ سرجارلز مارلینگ^{۵۳} تا صدور حکم وزارت مختاری در نهم مارس ۱۹۱۶ به عنوان کاردار جایگزین وی گردید.

تصمیم احمدشاه به‌ماندن در تهران در طول جنگ (۱۹۱۴ – ۱۸) بیشتر مدیون دیپلماسی شکیبانه‌ی مارلینگ بود، هرچند که وی مورد بی‌مهری مقامات کشورش قرار گرفت و به‌بهانه‌ی «مشورت» فراخوانده شد. سپرسی کاکس^{۵۴} از بخش سیاسی هند که مدتی در عراق خدمت کرده بود، به است وزیر مختار موقت منصوب و در پانزدهم سپتامبر

45- Sir Mortimer Durand

46- Lord Rosebery

47- Sir Cecil Spring Rice

48- Sir Arthur Hardinge

49- Viscount Downe

50- Sir George Barcley

51- Wallter Townley

52- William O' Connor

53- Sir Charles Marling

54- Sir Pircy Cox

۱۹۱۸ به تهران فرستاده شد. کاکس پس از انجام مذاکرات، در نهم اوت ۱۹۱۹ موفق به امضای قراردادی با وثوق‌الدوله شد که به تصویب مجلس ایران نرسید و او در یازدهم ژوئن ۱۹۲۰ در حالی که جانشینش هرمن کامرون نورمن^{۵۵} قبل وارد تهران شده (اول فوریه ۱۹۲۰) و اعتبارنامه‌ی خود را تسلیم کرده بود، تهران را ترک گفت. نورمن به علت اختلاف نظر با لرد کرزون^{۵۶} از تهران فراخوانده شد.

صورت اسامی وزرای مختار انگلیس تا سال ۱۹۴۴ با ذکر نام افرادی چون سر پرسی لورن^{۵۷} (اول اکتبر ۱۹۲۱)، سر رابرت کلایبو^{۵۸} (هفتم اکتبر ۱۹۲۶)، سر ریجینالد هوئر^{۵۹} (دوازدهم اکتبر ۱۹۳۱)، سر هیو کنچیال هاجسون^{۶۰} (هفتم نوامبر ۱۹۳۴)، سر هوراس سیمور^{۶۱} (دوم اکتبر ۱۹۳۶) و سر ریدر بولارد^{۶۲} (نهم دسامبر ۱۹۳۶) به پایان می‌رسد.

سر ریدر بولارد در فوریه ۱۹۴۴ به مقام سفير کبیر ارتقا یافت. انتصاب وی در زمانی صورت گرفت که وزارت خارجه بریتانیا با رجوع به روال گذشته در انتخاب فرستادگان خود به ایران، بار دیگر ضابطه‌ی داشتن یک تجربه‌ی طولانی در شرق را در نظر می‌گرفت، هر چند که این تنها عامل تعیین‌کننده نبود.

در فوریه‌ی ۱۹۴۶ سرجان لوروزتل^{۶۳} به سمت سفير کبیر بریتانیا در تهران منصوب شد.

55- Herman Cameron Norman

—۵۹— Lord Curzon وزیر امور خارجه‌ی بریتانیا از ۱۹۱۹ تا ۱۹۲۶

57- Sir Percy Loraine

58- Sir Robert Clive

59- Sir Reginald Hoare

60- Sir Hugh Knatchball Hugessen

61- Sir Horace Seymour

62- Sir Reader Bullard

63- Sir John Le Rougetel

www.KetabFarsi.com

بخش اول

دیپلماتها و نمایندگان کنسولی انگلیس در ایران

۱۹۴۵ – ۱۹۶۱

T

آپشون، دونالد جیمز

Upshon, Donald James

نایب کنسول زاهدان از بیست و ششم زوئیه ۱۹۴۲ تا هفدهم زوئن ۱۹۴۳

آدامز، فرانسیس اوتیول

Adams, Francis Ottiwell

(مرگ ۲۰ زوئیه ۱۸۸۹)

دبیر سوم سفارت تهران در ۱۸۵۷.

آقا، میرزا

Aga, Mirza

دبیر ایرانی سفارت تهران از اول آوریل ۱۸۴۵ تا مه ۱۸۵۵.

آقانور، دکتر میناس استفان پیتر

Aganor, Dr. Minas Stephen Peter

(تولد ۱۳ مارس ۱۸۶۲)

(مرگ اول دسامبر ۱۹۳۰)

خدمت در سرکنسولگری اصفهان از چهاردهم نوامبر ۱۸۹۶. دستیار کنسل از ۱۸۹۷ تا ۱۹۰۷. مسئول کنسولگری در ۱۸۹۷ و ۱۸۹۸. کفیل کنسولگری از سی و یکم دسامبر ۱۸۹۹ تا چهارم مارس ۱۹۰۱. کفیل سرکنسولگری در ۱۹۰۳، ۱۹۰۵، ۱۹۰۶، ۱۹۰۸ و چند مورد ضروری دیگر. نایب کنسول اصفهان از بیست و ششم فوریه ۱۹۰۷. رئیس درمانگاه وابسته به کنسولگری اصفهان از هفدهم تا سی و یکم مارس ۱۹۲۳ واز بیست و یکم تا بیست و هفتم مه ۱۹۲۵. فعالیت کنسولگری اصفهان در بیست و نهم اوت ۱۹۲۷ موقتاً متوقف شد.

آلان، سرهنگ دوم آر.ای. دابلیو
Alban, Lieutenant-Colonel R.E.W.
کنسول کرمان در ۱۹۴۵.

آلان، سرگرد ریجنالد جورج اولین ویلیام
Alban, Major Reginald George Evelin William
نایب کنسول دزدآب [زاهدان] از هیجدهم نوامبر ۱۹۲۹. مسئول کنسولگری
بصره در ۱۹۳۱، ۱۹۳۲ و ۱۹۳۳. نایب نمایندگی سیاسی مقیم، در خلیج فارس از
نوامبر ۱۹۳۵. رایزن سفارت تهران در کابل از بیست و هفتم مه ۱۹۳۹.

آلن، ستوان هنری
Allen, Lieutenant Henry
وابسته سفارت تهران در ۱۸۳۶ و ۱۸۳۷.

آلیسون، چارلز
Alison, Charles
(مرگ ۲۹ آوریل ۱۸۷۲)
فرستادهی ویژه و وزیر مختار از هفتم آوریل ۱۸۶۵ تا بیست و نهم آوریل ۱۸۷۲.

آندرود، سرهنگ دوم هربرت جان
Underwood, Lieutenant - Colonel Herbert John
رایزن نظامی سفارت تهران از هشتم آوریل ۱۹۳۸. دستیار رایزن نظامی از هفتم
اوت ۱۹۴۱.

ابت، کیت ادوارد

Abbott, Keith Edward

(مرگ ۲۸ آوریل ۱۸۷۳)

کنسول تهران از بیست و دوم ژوئیه ۱۸۴۱. مسئول کنسولگری تبریز از بیست و ششم آوریل ۱۸۴۲ تا بیست و سوم اکتبر ۱۸۴۳ و از ده مه ۱۸۴۵ تا پنجم آوریل ۱۸۴۷. بازگشت به تهران مه مه ۱۸۴۷.

وی پس از درگذشت محمدشاه در پائیز ۱۸۴۸، به عنوان نماینده رسمی سفارت به تبریز رفت تا در معیت ناصرالدین‌شاه، وارد قانونی تاج و تخت، به پایتخت باز گردد. درسی و یکم اوت ۱۸۵۰ با استفاده از مرخصی استعلامی از تهران خارج شد و مدتی بعد به محل مأموریت خود بازگشت. در بیست و دوم آوریل ۱۸۵۴ به تبریز منتقل گردید و تازمان آغاز جنگ ایران و انگلیس در سال ۱۸۵۶ در این شهر بود. پس از برقراری مجدد روابط ایران و انگلیس به سمت سرکنسول تبریز منصوب و از دهم ژوئیه ۱۸۵۷ تا اول ژوئیه ۱۸۶۸ در این مقام بود. ابت در انجام چندین مأموریت سیاسی و علمی مشارکت داشت و از بیست و هشتم مه ۱۸۵۸ تا ششم مه ۱۸۶۰ عضو هیأت رسیدگی به شکایت بریتانیا علیه حکومت ایران بود.

ابت، ویلیام جورج

Abbott, William George

(مرگ ۲۱ ژوئن ۱۹۱۷)

کفیل کنسولگری تبریز از نهم سپتامبر ۱۸۶۳ تا هفتم اکتبر ۱۸۶۴. خدمت در بخش خدمات ویژه در سواحل دریای خزر و ستاد فرماندهی ارتش ایران در استرآباد که در حال جنگ با قبایل ترکمن بود. کنسول رشت از بیستم مه ۱۸۶۵. وی در سال ۱۸۸۰ برای تحقیق دربارهٔ وضعیت مسیحیان نسطوری بهار و میه فرستاده شد و زمانی که به آنجا رسید شهر در محاصرهٔ کردها بود. سرکنسول تبریز از چهارم فوریه ۱۸۷۵ تا بیستم اوت ۱۸۸۹.

ابراهیم، میرزا

Ibrahim, Mirza

صندوقدار ایرانی سفارت تهران از اول نوامبر ۱۸۳۵ تا سی ام سپتامبر ۱۸۳۸.

احمد ابن حسین

Ahmad ibn Husain

نماینده محلی در بندر لنگه از ۱۸۴۶ تا ۱۸۵۲.

احمد حاجی
Ahmad Hajji

دیپر سروان فلیکس جوتن نماینده مقیم، در بوشهر در ۱۸۵۷.

ادموندز، سیسیل جان
Edmonds, Cecil John
(تولد ۲۶ اکتبر ۱۸۸۹)

دستیار سفارت از بیست و دوم اوت ۱۹۱۲. کفیل کنسولگری بوشهر در ۱۹۱۴. نایب کنسول رشت از اول ژانویه ۱۹۱۸. دستیار مشغول سیاست نیروهای هندی اعزامی به بصره از بیست و نهم آوریل ۱۹۱۵. دستیار مأمور سیاسی شوستر از بیست و هشتم نوامبر ۱۹۱۶. دستیار مأمور سیاسی خوزستان و نزفول از چهاردهم مارس ۱۹۱۷. کفیل کنسولگری اهواز از دوم آوریل ۱۹۱۸. افسر سیاسی نیروی نظامی انگلیس در شمال غربی ایران از سپتامبر ۱۹۱۹ تا مه ۱۹۲۱.

ارسکین، جناب ویلیام آگوستوس فوربس
Erskine, Honourable William Augustus Forbes
(تولد ۳۰ اکتبر ۱۸۷۱)

دیپر سوم سفارت تهران از چهارم ژوئن ۱۹۰۱ تا هفتم دسامبر ۱۹۰۳. کاردار از چهاردهم اکتبر تا یازدهم نوامبر ۱۹۰۲.

اسپرینگ - رایس، سر سیسیل
Spring - Rice, Sir Cecil
(تولد ۲۷ سپتامبر ۱۸۵۹)
(مرگ ۱۴ فوریه ۱۹۱۸)

دیپر سفارت تهران از اول اکتبر ۱۸۹۸. کاردار از هشتم مارس ۱۹۰۰ تا نهم فوریه ۱۹۰۱. نماینده بریتانیا در صندوق عمومی وام ویژه مصر از هیجدهم مارس ۱۹۰۱. فرستاده‌ی ویژه و وزیر مختار از اول ژوئیه ۱۹۰۶. انتقال به استکهلم در اول سپتامبر ۱۹۰۸.

استانوس، سر افرایم گاریش
Stannus, Sir Ephraim Garrish
(تولد ۱۷۸۴)
(مرگ ۲۱ اکتبر ۱۸۲۹)

نماینده مقیم، در خلیج فارس از ۱۸۲۳ تا ۱۸۲۶.

استپتو، هاری ناتانیل

Steptoe, Harry Nathaniel

(تولد ۱۱ مارس ۱۸۹۲)

کنسول تهران با رتبه دیپر اوالی از سوم اکتبر ۱۹۴۵.

استراس، فرانز تنودور

Struss, Franz Theodor

(مرگ ۲۸ دسامبر ۱۹۱۱)

نایب کنسول سلطان‌آباد [اراک] از هشتم نوامبر ۱۹۰۶ تا بیست و هشتم نوامبر ۱۹۱۱.

استرجی، ریچارد

Strachey, Richard

دستیار سروان سرجان مالکوم در مأموریت ایران در ۱۸۰۰. تابلوی صورت او در کاخ گلستان است.

استفان، الکساندر کنדי

Stephen, Alexander Condie

(تولد ۱۸۵۰)

(مرگ ۱۹۰۸ مه ۱۰)

دیپر دوم سفارت تهران از چهاردهم سپتامبر ۱۸۸۱. مأمور انجام خدمات ویژه در خراسان از دسامبر ۱۸۸۲ تا آوریل ۱۸۸۳. دستیار هیئت مأمور تعیین خطوط مرزی شمال غربی افغانستان از بیست و دوم ژوئیه ۱۸۸۴. کفیل سرکنسلگری انگلستان در بلغارستان از بیست و نهم ژوئیه ۱۸۸۶.

استل، ریچارد جانور کر

Astell, Richard John Vereker

(تولد ۷ سپتامبر ۱۸۹۰)

دیپر سوم سفارت تهران از سیام نوامبر ۱۹۱۶ تا هیجدهم مه ۱۹۱۹.

استوارت، سرهنگ چارلز

Stuart, Colonel Charles

عضو هیئت و دیپر خصوصی هنری الیس در مأموریت ویژه وی به ایران در ۱۸۳۵. وی از بیست و هفتم ژوئیه ۱۸۳۵ تا هشتم نوامبر ۱۸۳۶ حقوق همپایه با دیپر

خصوصی سفیر دریافت می‌کرد. استوارت قبل از حرکت هنری الیس، از انگلستان خارج شد و در قسطنطینیه باوی ملاقات کرد. هیئت دیپلماتیک درسی ویکم اوت ۱۸۳۵ تراکیه را ترک کرد و در چهارم سپتامبر از طرابوزان گذشت و در دهم سپتامبر به بایزید رسید و در اول اکتبر وارد خاک ایران شد. هیئت در چهارم اکتبر از خوی عبور کرد واز راه ارومیه عازم تبریز شد و در یازدهم اکتبر وارد این شهر گردید.

استودارت، سروان چارلس
Stoddart, Captain Charles
(تولد ۱۸۰۶)
(مرگ ۱۸۴۲)

وی در سال ۱۸۳۵ به عنوان دبیر نظامی سرجان مکنیل به ایران آمد. فرمانده اسکورت همراه مکنیل از دهم مه ۱۸۳۶ تا هفدهم ژوئن ۱۸۴۲. او در ژوئن ۱۸۳۸ به همراه سرجان مکنیل از هرات خارج شد. استودارت در ماه ژوئیه برای رساندن پیغام مکنیل به تردد شاه [محمدشاه] فرستاده شد. متن پیغام این بود که اگر شاه دست از محاصره هرات نکشد، انگلیس به ایران اعلام جنگ خواهد داد. وقتی شاه شنید که نیروهای انگلیسی به خلیج فارس آمده‌اند تصمیم به عقب‌نشینی گرفت.

استودارت، رابرت
Stodart, Robert
از صاحب منصبان همراه سردار مرکاتن.

استوکر، سرگرد چارلس جیمز
Stocker, Major Charles James
(تولد ۲۴ ژوئن ۱۸۶۶)

جراح. نایب کنسول مشهد از اول آوریل ۱۹۲۶ تا اول نوامبر ۱۹۲۷.

استوکس، سرگرد کلود بیفیلد
Stokes, Major Claude Bayfield
(تولد ۲۲ اکتبر ۱۸۷۵)
رایزن نظامی سفارت تهران از سیام آوریل ۱۹۵۷.

استون، سرگرد
Stone, Major

افسر توپخانه. عضو همراه سرگوراوزلی از ۱۸۱۵ تا ۱۸۱۶. وی در ایران در گذشت.

استون هیور - بیرد، فرانسیس هیو ویلیام

Stonehewer - Bird, Francis Hugh William

(تولد ۱۳ نوامبر ۱۸۹۱)

ستیار سفارت تهران از یازدهم اوت ۱۹۱۵. خدمت در سفارت بریتانیا در مولداوی ازدوازدهم نوامبر ۱۹۱۷.

استیل، سرگرد ریچارد الکساندر

Steel, Major Richard Alexander

(تولد ۶ اکتبر ۱۸۷۳)

رایزن نظامی سفارت تهران از سوم نوامبر ۱۹۱۳. خدمت در نیروی اعزامی بریتانیا در جنگ با آلمان از بیست و هشتم سپتامبر ۱۹۱۴. انتصاب موقت در ستاد مشترک وزارت جنگ بریتانیا در هفتم مارس ۱۹۱۵. افسر ستاد مشترک از اول ژوئیه ۱۹۱۵.

استیوارت، ستوان

Stewart, Lieutenant

عضو هیئت همراه سر جان هالکوم در ۱۸۱۵. این شخص احتمالاً همان سرگرد استیوارت است که پس از درگذشت کینیر در ۱۸۳۵ به جانشینی وی منصوب شد ولی بهدلیل کمی حقوق از پذیرفتن آن سربازد و در نتیجه جان کعبیل جانشین کینیر گردید.

استیوارت، سروان اندر و چارلز

Stewart, Captain Andrew Charles

(۲۲ آوریل ۱۹۰۷)

نایب کنسول مشهد از دوازدهم اوت ۱۹۳۵ تا ۱۹۳۶. کفیل نیابت کنسولگری خرم‌شهر از بیست و نهم مه تا بیست و هشتم اکتبر ۱۹۳۷. کنسول بوشهر از بیست و هفتم نوامبر ۱۹۳۹ تا فوریه ۱۹۴۲. کنسول خرم‌شهر از هفدهم ژوئن ۱۹۴۳ تا ۱۹۴۴. تجدید مأموریت در ۲۵ مارس ۱۹۴۴.

استیوارت، سرهنگ چارلز ادوارد

Stewart, Colonel Charles Edward

(تولد ۱۸۳۶)

(مرگ ۲۶ نوامبر ۱۹۰۴)

مأمور انجام خدمات ویژه در مرزهای ایران و افغانستان و خراسان از ۱۸۸۱ تا ۱۸۸۲ و از ۱۸۸۳ تا ۱۸۸۴. در سفر دوم مدتها به عنوان مأمور سیاسی همراه شاه ایران

[ناصرالدین‌شاه] از نواحی مرزی شمال خراسان بازدید کرد. مامور تعیین خطوط مرزی شمال غربی افغانستان از بیست و دوم ژوئیه ۱۸۸۴. کنسول رشت از اول نوامبر ۱۸۸۷. سرکنسول مشهد از سیزدهم مه تا هفتم نوامبر ۱۸۸۹. سرکنسول تبریز از بیستم اوت ۱۸۸۹ تا نهم ژوئن ۱۸۹۲. مامور انجام خدمات ویژه از پنجم فوریه تا چهاردهم اکتبر ۱۸۹۱.

استیوارت، سرهنگ دوم ویلیام هال مکینتوش

Stewart, Lieutenant-Colonel William Hall Mackintosh

مسئول کنسولگری کرمان از پانزدهم اکتبر ۱۹۰۵. کنسول کرمان از فوریه تا اوت ۱۹۰۶.

استیونس، جورج الکساندر

Stevens, George Alexander

(مرگ ۱۳ نوامبر ۱۸۹۰)

دستیار کنسول تبریز از پنجم آوریل ۱۸۴۷. دستیار کنسول طرابوزان و سامسون از ۱۸۴۶ تا ۱۸۵۸. خدمت در سلماس، مشکین[شهر] و کردستان در زمانهای مختلف. یکی از همراهان ابت درسخروی به سواحل دریای خزر و مناطق ترکمن‌نشین در ۱۸۴۷ و ۱۸۴۸. کفیل کنسولگری تبریز از چهارم مارس تا هفتم آوریل و نهم ژوئن تاییسته ژوئیه ۱۸۵۰. مسئول کنسولگری تبریز از بیستم اکتبر ۱۸۵۲ تا سوم فوریه ۱۸۵۳ واز نوزدهم فوریه تا چهارم مارس ۱۸۵۳. کفیل نیابت کنسولگری طرابوزان از اول نوامبر ۱۸۵۵.

استیونس، چارلز

Stevens, Charles

نایب کنسول تبریز از پانزدهم ژوئن ۱۹۰۶. کفیل کنسولگری تبریز در ۱۹۰۳، ۱۹۰۵، ۱۹۰۷، ۱۹۰۸، ۱۹۱۰، ۱۹۱۷، ۱۹۲۴ و ۱۹۲۶.

استیونس، ریچارد وایت

Stevens, Richard Whyte

(مرگ ۲۷ زانویه ۱۸۶۵)

کنسول تبریز از دوم مارس ۱۸۴۶. وی در دوم آوریل ۱۸۴۷ وارد تبریز شد و از پنجم آوریل ۱۸۴۷ به انجام وظیفه پرداخت. کنسول تهران از بیست و دوم آوریل ۱۸۵۴ به هنگام شروع جنگ ایران و انگلیس در ۱۸۵۶ همراه هیئت دیپلماتیک به بغداد رفت. او در مارس ۱۸۵۷ متن عهدنامه‌ی صلح دو کشور را به انگلستان برد و پس از

انتصاب مجدد به مقام کنسول تهران در دهم ژوئیه ۱۸۵۷ به ایران بازگشت. وی در هشتم اکتبر ۱۸۶۰ بازنشسته شد.

استیونسن، رالف کورنوالیس
Stevenson, Ralph Cornwallis

(تولد ۲۵ ژوئیه ۱۸۹۴)
سرکنسول تبریز در ۱۹۴۴.

اسکات، جناب ارنست استوول
Scott, Honourable Ernest Stowell

(تولد اول نوامبر ۱۸۷۲)

مستشار سفارت تهران از نهم سپتامبر ۱۹۱۵. کاردار از اول تا دوازدهم اوت ۱۹۱۷. وزیر مختار از پانزدهم سپتامبر ۱۹۱۹. رایزن فرماندار انگلیس در مصر از اول مارس ۱۹۲۰.

اسکراین، کلارمونت پرسیوال
Skrine, Clarmont Percival

(تولد ۱۸۸۸)

نایب کنسول کرمان از چهاردهم سپتامبر ۱۹۱۶. کفیل کنسولگری کرمان از اکتبر ۱۹۱۷ تا سپتامبر ۱۹۱۸. کفیل سرکنسولگری کашمر از بیست و دوم ژوئیه ۱۹۲۲. کنسول سیستان [زابل] از دهم آوریل ۱۹۲۷ تا مارس ۱۹۲۹. سرکنسول مشهد از سی و یکم ژانویه ۱۹۴۲.

اسکولی، دکتر
Scully, Dr.

پزشک موقت سفارت در ۱۸۹۶.

اسکویر، گیلز فردریک
Squire, Giles Frederick

(تولد ۱۲ اکتبر ۱۸۹۴)

سرکنسول مشهد از دهم نوامبر ۱۹۳۶ تا بیست و هشتم اکتبر ۱۹۴۱. مستشار سفارت تهران با رتبه‌ی محلی از سیام اکتبر ۱۹۴۱. فرستاده‌ی ویژه و وزیر مختار کابل از بیست و نهم ژوئیه ۱۹۴۳.

اسمارت، والتر الکساندر

Smart, Walter Alexander

(تولد ۱۲ نوامبر ۱۸۸۳)

وی در اواخر زانویه ۱۹۰۶ وارد ایران شد. نایب کنسول تهران از اول ژانویه ۱۹۰۹. کفیل سرکنسولگری تبریز در ۱۹۰۹. کفیل کنسولگری شیراز ۱۹۱۵ تا ۱۹۱۲. کفیل دبیرخانه‌ی شرقی سفارت تهران از ششم دسامبر ۱۹۱۲ تا هفتم زوئن ۱۹۱۳. کفیل سرکنسولگری تبریز در ۱۹۱۳. دبیر دوم (رتبه‌ی محلی) دبیرخانه‌ی شرقی سفارت تهران از نهم مه ۱۹۲۰. کفیل کنسولگری حلب از سی و یکم دسامبر ۱۹۲۲.

اسمیت، سرگرد اف. ال.

Smith, Major F. L.

دبیر هیئت همراه سرهار فوره جونز در ۱۸۰۸ که پس از ورود هیئت به هند به کلکته رفت و جیمز موریه جانشین وی شد.

اسمیت، سروان دانیل ریچارد

Smith, Captain Daniel Richard

(تولد ۱۸ زانویه ۱۸۹۷)

نایب کنسول دزدآب [زاهدان] از هیجدهم فوریه ۱۹۲۵ تا مارس ۱۹۲۶. وی دریست و سوم دسامبر ۱۹۴۳ با درجه‌ی سرلشکری کنسول زاهدان گردید. سرکنسول مشهد از ششم اوت ۱۹۴۵.

اسمیت، نیکلاس هنکی

Smith, Nicolas Hankey

نماینده مقیم کمپانی هند شرقی در بوشهر از حدود ۱۷۹۵ تا ۱۷۹۸. کارگزار بخش اداری شهر کلکته. دبیر هیئت همراه سرجان مالکوم در ۱۸۰۸.

اسمیت، ویلیام بویر

Smith, William Bowyer

(تولد اول سپتامبر ۱۸۴۰)

(مرگ ۲۲ زوئیه ۱۹۱۶)

دبیر دوم سفارت تهران از شانزدهم اوت ۱۸۷۲ تا سیام نوامبر ۱۸۷۵.

اصغر علی خان، بهادر

Asghar Ali Khan, Bahadur

ناینده کنسول دریم از بیستم مه ۱۹۰۴.

ال‌گود، سریل
Elgood, Cyril

(تولد ۱۶ اکتبر ۱۸۹۲)

پژشک سفارت تهران ازدوازدهم فوریه ۱۹۲۶ تا بیست و دوم نوامبر ۱۹۳۵.

ال‌هاشمی، عبدالحقی، خان‌بهادر

Elhashmy, Abdul Haiy, Khan Bahadur

دستیار کنسول زابل از نوزدهم مه ۱۹۴۲.

الیاس، نی
Elias, Ney

(مرگ ۳۱ مه ۱۸۹۷)

سرکنسول مشهد از چهاردهم دسامبر ۱۸۹۱ تا سپتامبر ۱۸۹۶.

الیس، سر هنری
Ellis, Sir Henry

(تولد ۱۷۷۷)

(مرگ ۲۸ سپتامبر ۱۸۵۵)

عضو هیئت همراه سرجان مالکوم در ۱۸۱۵. دریافت اعتبارنامه‌ی دائمی به عنوان وزیر مختار موقت، برای موقع غیبت یا بیماری احتمالی جیمز موریه در هیجدهم آوریل ۱۸۱۴. ورود به ایران با اختیارات کامل جهت مذاکره با مقامات ایرانی با همکاری اوزلی و موریه در ۱۸۱۴. وی در اوایل دسامبر ۱۸۱۴ با نسخه‌ای از عهدنامه‌ی منعقده، تهران را ترک کرد. الیس در هشتم ژوئیه ۱۸۳۵ به سمت سفیر منصوب و همراه هیئت ویژه‌ای برای اظهار تسلیت فوت فتحعلی شاه و تبریک جلوس محمدشاه عازم ایران گردید و در سوم نوامبر وارد تهران شد. وی در ششم نوامبر ۱۸۳۵ اعتبارنامه و درسی ام آوریل ۱۸۳۶ حکم مربوط به پایان مأموریت خویش را تسلیم کرد. الیس در ماه مه تهران را به قصد تبریز و مناطق مرزی ایران ترک گفت و تا ورود مکنیل، فرستاده‌ی جدید در بیست و سوم اوت، در آنجا بود و سپس در نوامبر ۱۸۳۶ به انگلستان بازگشت. حقوق وی از بیست و چهارم ژوئیه ۱۸۳۵ تا دوم نوامبر ۱۸۳۶ معادل رتبه‌ی سفیر پرداختشد.

Ellicombe, Hugh Myddleton

(مرگ ۲۰ مه ۱۹۵۶)

دبیر دوم سفارت تهران از بیست و هفتم سپتامبر ۱۸۹۳ تا سی و یکم ژوئیه ۱۸۹۵.

اقریب، رفل جان سامر لد مکدونل، ارل

Antrim, Randal John Somerled McDonnell, Earl of

(متولد ۲۲ مه ۱۹۱۱)

وابسته افتخاری سفارت تهران از بیست و پنجم اکتبر ۱۹۳۲. مستعفی در مارس ۱۹۴۳.

انسون، سر گرد جورج فرانک ومیس

Anson, Major George Frank Wemyes

کنسول بوشهر با رتبه محظی از سیزدهم اکتبر ۱۹۲۱.

اوای، اسموند

Ovey, Esmond

(متولد ۲۳ ژوئیه ۱۸۷۹)

مستشار سفارت تهران از چهارم مارس ۱۹۲۴ تا بیست و دوم آوریل ۱۹۲۵.
کاردار از بیست و هشتم مارس تا پانزدهم نوامبر ۱۹۲۴.

اوینیر، جان شوالیر

O'Dwyer, John Chevalier

(متولد ۱۵ سپتامبر ۱۹۰۰)

کارگزار موقت در بخش خدمات کنسولی لوانت از نوزدهم اکتبر ۱۹۲۳. مامور خدمت در تهران در سیام ژوئن ۱۹۲۵. کفیل نیابت کنسولگری شیراز از سوم مه تا سامبر ۱۹۲۶. کفیل کنسولگری اهواز از شاقدهم ژانویه تا سیزدهم فوریه ۱۹۲۷. کفیل نیابت کنسولگری شیراز از بیست و هشتم مه ۱۹۲۷. نایب کنسول در بخش خدمات کنسولی لوانت از دهم دسامبر ۱۹۲۷. انتقال به مشهد در دهم اکتبر ۱۹۲۸. کفیل کنسولگری کرمانشاه در ۱۹۳۰. نایب کنسول اصفهان از پنجم مه ۱۹۳۰. کفیل کنسولگری بصره از بیست و سوم آوریل تا ششم اکتبر ۱۹۳۱. انتقال به اداره سرکنسولگری فرانکفورت و انتصاب به نیابت کنسولگری فرانکفورت در دهم مه ۱۹۳۳.

اورک هارت، رابرت ویلیام

Urquhart, Robert William

(تولد ۱۶ آوت ۱۸۹۶)

کنسول تبریز از نهم نوامبر ۱۹۳۴، تمدید ماموریت در دوازدهم مه ۱۹۳۶، انتقال بهاداره مرکزی وزارت خارجه در بیست و هشتم فوریه ۱۹۳۸، سرکنسول تبریز از بیست و هفتم آوریل ۱۹۴۲، انتقال به نیواورلئان [ایالات متحده] در دوم دسامبر ۱۹۴۳.

اوزلی، سرگور

Ouseley, Sir Gore

(تولد ۲۴ ژوئن ۱۷۷۰)

(مرگ ۱۸ نوامبر ۱۸۴۴)

مهمندار میرزا ابوالحسن خان سفیر ایران، در ماموریت‌وی به انگلستان در ۱۸۰۹، در دهم مارس ۱۸۱۵ به عنوان فرستاده‌ی فوق العاده و وزیر مختار در دربار ایران تعیین و در ژوئیه ۱۸۱۵ همراه میرزا ابوالحسن خان انگلستان را ترک کرد و در پنجم مه ۱۸۱۱ وارد بوشهر شد. وی در نهم نوامبر به تهران رسید و در یازدهم نوامبر اعتبارنامه‌ی خود را تقدیم فتحعلی‌شاه نمود. اوزلی در چهاردهم مارس عهدنامه‌ای با ایران اعضاء کرد و موفق به دریافت نشان شیر و خورشید الماس نشان شد. در سیزدهم اکتبر ۱۸۱۳ با میانجیگری وی عهدنامه‌ی گلستان که به جنگ ایران و روس پایان داد، به امضاه رسید. اوزلی در بیست و دوم آوریل ۱۸۱۴ از شاه اجازه‌ی مرخصی گرفت و روز بعد تهران را ترک گفت و دیگر به ایران باز نگشت. عهدنامه‌ی وی به تأیید شاه فرید و به جای آن، «عهدنامه‌ی تهران» که توسط موریه و الیس، وزرای مختار بریتانیا، در بیست و پنجم نوامبر ۱۸۱۴ امضاء شده بود، به مورد اجرا گذارده شد. اعتبارنامه‌ی اوزلی در مارس ۱۸۱۵ و دستور العمل اختیارات وی برای عقد قرارداد با ایران در هفتم ژوئیه ۱۸۱۵ صادر شد.

اوزلی، سر ولیام

Ouseley, Sir William

(تولد ۱۷۶۸)

(مرگ سپتامبر ۱۸۴۲)

برادر سرگور اوزلی و دیگر خصوصی وی از ۱۸۱۴ تا ۱۸۱۵.

اوکانر، سرگرد ولیام فردریک تراورز

O'Connor, Major William Frederick Travers

(تولد ۳۰ ژوئیه ۱۸۷۰)

(مرگ ۱۴ دسامبر ۱۹۴۳)

کنسول سیستان [زابل] از سیام سپتامبر ۱۹۰۹، کفیل سرکنسلگری مشهد از

آوریل تا نوامبر ۱۹۱۵، کنسول کرمان در ۱۹۱۲، کفیل کنسولگری شیراز از نوامبر ۱۹۱۲ تا ۱۹۱۳ و در ۱۹۱۶ زندانی جنگی در ایران از ۱۹۱۵ تا اوت ۱۹۱۶، نماینده مقیم، در نپال در ۱۹۱۸.

اوکشوت رونالد
Oakshott, Ronald
کفیل نیابت کنسولگری رشت در ۱۹۱۸.

اوگدن، فرانک کالینگ
Ogden, Frank Collinge
(تولد ۳۰ مارس ۱۹۰۷)
نایب کنسول تبریز از هشتم اکتبر ۱۹۴۲، کفیل سرکنسولگری تبریز در ۱۹۴۳.
انتقال به بوگوتا [پایتخت کلمبیا] به عنوان دبیر اول در ۱۹۴۴.

اولدینگ، تام فرانسیس
Olding, Tom Francis
(مرگ ۱۷ فوریه ۱۹۵۶)
پژوهش سفارت از اول آوریل ۱۸۹۱ تا هفدهم فوریه ۱۹۰۶، وی در تهران
درگذشت.

اوئیفنت، لسلوت
Oliphant, Lancelot
(تولد ۸ اکتبر ۱۸۸۱)
کفیل دبیر سوم سفارت تهران از هشتم مارس ۱۹۰۹ تا بیست و هفتم اکتبر ۱۹۱۱.
بازگشت به انگلستان در یازدهم دسامبر ۱۹۱۱، از همراهان شاهزاده ظل‌السلطان به‌هنگام بازدید وی از لندن در ژوئن ۱۹۱۶.

اونگلی، هنری هارדי
Ongley, Henry Hardy
(مرگ ۲۵ دسامبر ۱۸۹۲)
دبیر خصوصی چارلز آلیسون در تهران در ۱۸۶۵، کفیل کنسولگری رشت از
یازدهم سپتامبر ۱۸۶۶ تا دوم ژوئن ۱۸۶۹، نایب کنسول و مترجم سفارت تهران از
بیستم ژوئیه ۱۸۷۱ تا زمان استعفا در اکتبر ۱۸۷۲.

ایدن، آلن جان

Edden, Alan John

(تولد ۲ دسامبر ۱۹۱۲)

نایب کنسول سفارت تهران با رتبه‌ی محلی دیپر دومی، از بیست و هفتم اکتبر ۱۹۴۲. نایب کنسول کرمانشاه از اول ژانویه ۱۹۴۴.

ایرز، هاری موریس

Eyres, Harry Mourice

(تولد ۲۳ نوامبر ۱۸۹۸)

نایب موقت کنسول در بخش خدمات کنسولی لوافت از بیست و چهارم اکتبر ۱۹۲۴. مأمور خدمت در تهران به عنوان کفیل نیابت کنسولگری از بیست و یکم ژوئن ۱۹۲۶. کفیل نیابت کنسولگری رشت از چهاردهم اوت ۱۹۲۷ تا ۱۹۲۸ و تهران در ۱۹۲۸ و ۱۹۲۹. ارتقاء به رتبه‌ی نایب کنسول در شانزدهم ژوئیه ۱۹۲۸. انتقال به ناحیه‌ی سوئز در اول اکتبر ۱۹۱۳.

ایستویک، ادوارد بلاک هوس

Eastwick, Edward Blackhouse

(مرگ ۱۶ ژوئیه ۱۸۸۳)

عضو هیئت نمایندگی همراه حسنعلی خان وزیر مختار ایران در بریتانیا از سیام اکتبر ۱۸۵۹. دیپر سفارت تهران از چهارم مه ۱۸۶۰. وی هم‌چنین وظایفی چون مسئولیت کنسولگری تهران و اداره‌ی ترجمه‌ی سفارت تهران را از چهاردهم ژوئن تا ۲۰ ژوئن اوت ۱۸۶۲ بعده داشت. مأمور انجام خدمات ویژه در گیلان در مارس و آوریل ۱۸۶۱ و در کردستان از ششم اوت تا نهم دسامبر ۱۸۶۲. کاردار سفارت تهران از نهم دسامبر ۱۸۶۲ تا بیست و سوم ژانویه ۱۸۶۳. بازگشت به انگلستان در بیستم مه ۱۸۶۴.

ب

بابا، میرزا

Baba, Mirza

دیپر ایرانی هنری ویلاک (۱۸۲۶ – ۱۸۶۵) در سفارت تهران.

باترز، او. ا.

Butters, O.A.

کفیل نیابت کنسولگری رشت در ۱۹۱۹ و ۱۹۲۰.

باتلر، نویل مونتاجو

Butler, Nevile Montagu

(تولد ۲۵ دسامبر ۱۸۹۳)

مستشار موقت سفارت تهران از بیست و هشتم دسامبر ۱۹۳۵. کاردار موقت در ۱۹۳۶، ۱۹۳۷ و ۱۹۳۸. رایزن سفارت از هفدهم ژانویه ۱۹۳۸. انتقال موقت به بندر در بیست و ششم ژوئیه ۱۹۳۹ و واشنگتن در بیست و هشتم دسامبر ۱۹۳۹.

باتی، سرگرد والتر راتنی

Battye, Major Walter Rothney

افسر پزشک. نایب کنسولگری مشهد از پنجم نوامبر ۱۹۰۴ تا مارس ۱۹۰۶. کفیل سرکنسولگری مشهد در ۱۹۰۶.

بارت، سرهنگ دوم سریل چارلز جانسن

Barrett, Lieutenant - Colonel Cyril Charles Johnson

(تولد ۲۶ مه ۱۸۸۴)

(مرگ ۱۴ ژوئیه ۱۹۳۳)

کفیل سرکنسولگری بوشهر در ۱۹۲۹. سرکنسول بوشهر از پنجم مه ۱۹۳۰.

بارتلوت، سرگرد سروالتر بالفور

Barttelot, Major Sir Walter Balfour

(تولد ۲۲ مارس ۱۸۸۵)

(مرگ ۲۳ اکتبر ۱۹۱۸)

وابسته‌ی نظامی سفارت تهران در ۱۹۱۸.

بارتو، روکو اسمیل

Barreto, Roque Ismail

دستیار کنسول محمره [خرمشهر] از بیست و دوم مه تا سیزدهم اوت ۱۹۳۳.

بارد، هنری، ویکونت بلامونت

Bard, Henry, Viscount Bellamont

(تولد ۱۶۰۴?)

(مرگ ۱۶۶۵)

وی در سال ۱۶۵۷ از طرف چارلز استوارت برای انجام یک مأموریت محرومانه به دربار ایران فرستاده شد. شاه عباس دوم یک بار در قزوین و بار دیگر در اصفهان او را به حضور پذیرفت ولی مأموریت او قرین موفقیت نبود. یکی از عواملی که باعث شکست مأموریت بار داشت، اخراج نمایندگیهای کمپانی هند شرقی از ایران به عنوان حمایت آنها از کرامول بود. وی در ۱۶۶۰ در اگرا [هند] درگذشت.

بلرکسلی، سرجورج هد

Barclay, Sir George Head

(تولد ۲۳ مارس ۱۸۶۲)

(مرگ ۲۶ زانویه ۱۹۲۱)

فرستاده‌ی وزیر و مختار از اول سپتامبر ۱۹۰۸ تا بیست و سوم مارس ۱۹۱۲.

بلرلو، هنری آرتور نورتی

Barlow, Henry Arthur Northev

(تولد ۱۱ اوت ۱۹۰۵)

نایب کنسول کرمان از چهاردهم سپتامبر ۱۹۴۲.

بارنت، لارنس

Barnett, Lawrence

(تولد ۲۴ زوئن ۱۹۱۰)

نایب موقت کنسولگری شیراز از اول نوامبر ۱۹۳۳. انتقال به کوبا در بیست و دوم اوت ۱۹۳۶.

بارنز، سروان اچ. ا.

Barnes,Captain H.A.

کفیل نیابت کنسولگری اهواز از دوازدهم مه ۱۹۲۷ تا مارس ۱۹۲۸.

بارنهام، هنری دادلی

Barnham, Henry Dudley

(تولد ۲۵ دسامبر ۱۸۴۵)

(مرگ ۱۶ آوریل ۱۹۳۶)

سرکنسول اصفهان از اول مارس ۱۹۰۶ تا بیست و یکم زانویه ۱۹۰۸.

بارینگ، والتر
Baring, Walter

(تولد ۲۲ اکتبر ۱۸۴۴)
(مرگ ۳ آوریل ۱۹۱۵)

دیپر سفارت تهران از بیست و یکم ژوئن ۱۸۷۹ تا پنجم ژانویه ۱۸۸۲.

بازال گت، سروان جان اولین آرنولد
Bazalgette, Captain John Evelyn Arnold

(تولد ۲۴ ژوئیه ۱۹۰۷)

نایب نایندگی سیاسی مقیم، در خلیج فارس از ژوئن ۱۹۳۵. مسئول کنسولگری
کرمان از نوامبر ۱۹۳۵. نایب کنسول خرمشهر از دوم آوریل ۱۹۳۶ تا ۱۹۳۹.

باکس - آیرون ساید، هنری جورج اوترام
Bax - Ironside, Henry George Outram

(تولد ۱۵ نوامبر ۱۸۵۹)
(مرگ ۱۶ آوریل ۱۹۲۹)

دیپر سوم سفارت تهران از بیست و هفتم نوامبر ۱۸۸۸. دیپر دوم از اول نوامبر
۱۸۸۹ تا بیست و یکم ژوئیه ۱۸۹۱.

باکستر، چارلز ویلیام
Baxter, Charles William

(تولد ۱۶ فوریه ۱۸۹۵)

دیپر سوم سفارت تهران از شانزدهم اکتبر ۱۹۱۹. دیپر دوم از پانزدهم دسامبر
۱۹۲۰. انتقال به وزارت امور خارجه در اول آوریل ۱۹۲۲.

باکسر، سروان ای. اچ. اس.
Boxer, E. H. S.

مسئول کنسولگری بندر عباس در ۱۹۰۱. وی در همین سال درگذشت.

بانیستر، سروان اف.
Banister, Captain F.

کفیل نیابت کنسولگری همدان از ۱۹۱۹ تا ۱۹۲۱.

بلون، سروان جان چارلز ادواردز

Bowen, Captain John Charles Edwardes

(تولد ۸ اکتبر ۱۹۰۹)

نایب کنسول زاهدان از پنجم آوریل ۱۹۴۱ تا مه ۱۹۴۱.

بدر ابن محمد امین، آقا

Badr ibn Muhammad Amin, Aga

نماینده محظی در بندر لنگه در ۱۹۰۲.

برت، ویلیام

Burt, William

(مرگ ۲۴ نوامبر ۱۶۴۵)

نماینده کمپانی هند شرقی در ایران. عضو همراه دائم کاتلون در مأموریت وی
بهدربار شاه عباس اول در ۱۶۲۸.

برتون، سرگرد ای. بی.

Burton, Major E. B.

مسئول نیابت کنسولگری محمره [خرمشهر] از اول ژوئیه ۱۹۰۳ تا بیست و ششم
فوریه ۱۹۰۶.

بردوود، سروان آر. ال.

Birdwod, Captain R.L.

کنسول بوشهر از ۱۹۱۱ تا ۱۹۱۴.

برس، سرگرد آرتور هربرت

Birse, Major Arthur Herbert

مستشار وابسته نظامی سفارت تهران از نوامبر ۱۹۴۲ تا اوت ۱۹۴۳.

برنان، ترنس وینسنت

Brenan, Terence Vincent

(تولد ۲۹ نوامبر ۱۸۸۷)

نایب کنسول بیرجند از سوم ژانویه ۱۹۱۷. کفیل کنسولگری سیستان [زابل]
از اول ژوئن ۱۹۲۰. معاون وقت کنسولگری فارس از اول ژوئن ۱۹۲۱. کفیل وقت
نیابت کنسولگری رشت از بیست و پنجم نوامبر ۱۹۲۱. نایب کنسول رشت از بیست و
هفتم سپتامبر ۱۹۲۳. انتقال به تهران در بیست و دوم فوریه ۱۹۲۴. کنسول غیر رسمی

از اول ژوئیه ۱۹۳۱ و دیگر دوم (رتبه محلی) از اول نوامبر ۱۹۳۱. کنسول (رتبه محلی) از دوم نوامبر ۱۹۳۲. کنسول و دیگر اول (رتبه محلی) از اول ژانویه ۱۹۳۵. خدمت در اداره مرکزی وزارت خارجه از دوم ژانویه ۱۹۳۶. عضو هیئت ایرانی شرکت کننده در مراسم تاج گذاری اعلیحضرت جورج ششم در مه ۱۹۳۷. کنسول شیراز از یازدهم نوامبر ۱۹۴۱. انتقال به تونس در ۱۹۴۴.

برنی

Bernay

کفیل کنسولگری تبریز در ۱۸۸۴.

برود، فیلیپ

Broad Philip

(تولد ۱۸ ژانویه ۱۹۰۳)

دیگر دوم سفارت تهران از سیام اکتبر ۱۹۳۷. دیگر اول از اول ژانویه ۱۹۳۸. انتقال به اداره مرکزی وزارت خارجه در دوم فوریه ۱۹۳۹.

بروس، ویلیام

Bruce, William

افسر نیروی دریایی بعثتی. سرپرست نمایندگی مقیم، در بوشهر از ۱۸۵۴ تا ۱۸۵۷. نماینده مقیم از ۱۸۶۱ تا ۱۸۶۲.

بریجز: نگاه کنید به جوائز، هارفورد.

بریجمن - رجینالد فرانسیس اورلاندو

Bridgeman - Reginald Francis Orlando

(تولد ۱۴ اکتبر ۱۸۸۴)

رایزن سفارت تهران از اول نوامبر ۱۹۲۵ تا پانزدهم ژوئیه ۱۹۲۲. کاردار از دوم اکتبر تا نوزدهم نوامبر ۱۹۲۱.

بریستو، ارنست

Bristow, Ernest

(تولد ۲۱ ژوئیه ۱۸۷۳)

نایب کنسول رشت از اول ژوئیه ۱۹۱۲. استخدام در قسطنطینیه در ۱۹۳۱. کفیل سرکنسولگری اصفهان از نوامبر ۱۹۱۳ تا نوامبر ۱۹۱۴. کفیل نیابت کنسولگری

تهران در ۱۹۱۵ و ۱۹۱۶ و در شیراز در ۱۹۱۶ و ۱۹۱۷. کنسول تبریز از اول زانویه ۱۹۱۸. کفیل کنسولگری اصفهان از سی و یکم مارس ۱۹۲۳. سرکنسول اصفهان از بیست و دوم مه ۱۹۲۳ تا هفدهم دسامبر ۱۹۳۳.

بریگز، سروان جان
Briggs, Lieutenant John
عضو هیئت همراه سرجان مالکوم در ۱۸۱۵.

بریگز، گیلبرت
Briggs, Gilbert
جراح. عضو هیئت همراه سرجان مالکوم در ۱۷۹۹ - ۱۸۰۱.

بگالی، هربرت
Baggally, Herbert
نایب کنسول بزد از هفتم مارس ۱۹۰۵

بگالی، هربرت لیسی
Baggalley, Herbert Lacy
(تولد ۱۵ اوت ۱۸۹۷)
(مرگ ۱۴ زوئیه ۱۹۴۳)
دیگر دوم سفارت تهران از چهاردهم ژوئیه ۱۹۳۱. دیگر اول از بیست و هفتم دسامبر ۱۹۳۳ تا سی و یکم مه ۱۹۳۴.

بل، جورج ژوزف
Bell, George Joseph
جراح سفارت از اول اوت تا سی و یکم دسامبر ۱۸۴۵. وی برادر دکتر چارلز ویلیام بل و پسر سرچارلز بل بود. بل در حالی که قصد داشت با استفاده از مرخصی استعلامجو به کشورش بازگردد در بیستم ژوئن ۱۸۴۷ در ارزروم درگذشت.

بل، دکتر چارلز ویلیام
Bell, Dr. Charles William
جراح. عضو هیئت همراه هنری الیس از اول آوریل ۱۸۳۵. جراح سفارت تهران. پس از استعفای دکتر جیمز رایش، وی در سی و یکم مارس ۱۸۴۲ جانشین او شد و تا سی و یکم ژوئیه ۱۸۴۵ به خدمت پرداخت.